

Hyrynsalmen kunta
Kunnanhallitus
Laskutie 1
89400 HYRYNSALMI
kunta@hyrynsalmi.fi

HYRYNSALMEN TUULIVOIMAOHJELMAN EHDOTUS

Hyrynsalmen kunta pyytää Kainuun ympäristöterveyspalveluilta terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Hyrynsalmen tuulivoimaohjelman ehdotuksesta.

Hyrynsalmen kuntaan laaditaan kunnanhallituksen päätöksellä 26.1.2021 (§ 14) oikeusvaikutukseton strateginen tuulivoimayleiskaava koko Hyrynsalmen kunnan alueelle. Tuulivoimayleiskaavan nimitys on vaihdettu 7.3.2023 § 36 kunnanhallituksen päätöksellä Hyrynsalmen tuulivoimaohjelmaksi. Tuulivoimaohjelmalla ohjataan Hyrynsalmen kunnan tuulivoimapuistojen suunnittelua sekä sijoittumista ja se on osa kuntastrategiaa.

Strateginen tuulivoimayleiskaava ei voimaan tullessaan kumoaa Hyrynsalmen alueen voimassa olevia oikeusvaikutteisia yleis- ja asemakaavoja.

Muutokset luonnosvaiheen jälkeen

Valmisteluvaiheen palautteen pohjalta kaava-aineistoa on tarkistettu siten, että Paljakan potentiaalinen tuulivoimatuotannon alue poistettiin ja Kytölehdon sekä Pölhösuon tuulivoima-alueiden rajauksia supistettiin. Lisäksi kaavaselostusta täydennettiin vaikutusten arvioinnin osalta ja yleiskaavamääräyksiä muun muassa poronhoitoa koskevan määräyksen osalta. Aluekohtaisia suunnittelumääräyksiä myös täydennettiin.

Kunnanhallitus päätyi käsittelyssään edellisten muutosten lisäksi laajentamaan vakituisen asutuksen ja vapaa-ajan

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

asumisen suojavyöhykettä 1,5 kilometristä kahteen kilometriin. Kahden kilometrin suojavyöhykettä ei kuitenkaan sovelleta jo kaavoitettuihin tai rakennettuihin tuulivoima-alueisiin. Lisäksi kunnanhallituksen käsittelyssä päädyttiin poistamaan Teerensuon, Löytövaaran, Karankavaaran ja Iso-Kukkurin tuulivoima-alueet. Asutuksen suojavyöhykkeen laajentamisen seurauksena Latvapalon alue jäi kokonsa puolesta liian pieneksi tuulivoimatuotannolle, joten se jätettiin kaavaehdotuksesta pois. Särkkävaara-Palovaaran alue nimettiin uudelleen Särkkäjärveksi suojavyöhykkeen laajennuksesta johtuneen aluerajauksen muutoksen vuoksi.

Rakentamista ohjaavat tarkemmat osayleiskaavat laaditaan hankekohtaisesti, ottaen huomioon Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaava ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaava.

Vaikutusten arviointi

Yleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisella tavalla. Ympäristövaikutuksia selvitettäessä painopiste on asetettu merkittäviksi arviointeihin ja koettuihin vaikutuksiin sekä yhteisvaikutuksiin. Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaavan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia sekä niiden merkittävyyttä on arvioitu sekä ihmiseen että ympäristöön. Tarkasteltavien vaikutusten alueen laajuus riippuu vaikutuksen luonteesta. Selvitykset ja kaavan vaikutusten arviointi on laadittu kaavan strateginen taso huomioiden.

Arviointia on tehty ilmastovaikutusten osalta, vaikutuksista elinoloihin, meluun, välkkeeseen, elinkeinoihin, liikenteeseen, maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä luontoon, sähkönsiirtoyhteyksiin ja puolustusvoimien toimintoihin.

Terveysten kohdistuvista vaikutuksista on meluvaikutuksia arvioitu mallintamalla kuten myös välkevaikutuksia. Mallinnus tehtiin luonnosvaiheessa tuulivoiman maksimin (VE 2) pohjalta, jossa olivat mukana kaikki mahdolliset alueet. Lopullinen kaavaratkaisu poikkeaa tästä huomattavasti, kun alueita karsittiin ja rajauksia muutettiin. Tulosten perusteella potentiaalisten tuulivoimapuistojen lähellä ei sijaitse vakituisia tai vapaaajan asuntoja, joissa melu olisi enemmän kuin 40 dB. Jokaisen tuulivoimapuistohankkeen kohdalla on tehtävä tarkempi

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe

Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

melumallinnus kyseisen hankkeen sekä lähistön muiden hankkeiden yhteisvaikutuksista. Näissä mallinuksissa voidaan huomioida mahdollisesti lopullinen valittu tuulivoimalatyypin, napakorkeus sekä lähtömelutaso, mikä voi olla eri kuin tehdyssä mallinuksessa oletettu. Lisäksi on tarkemmin tarkasteltava melua lähialueen vakituisissa ja vapaa-ajan asunnoissa sekä huomioitava pienitaajuisen melun vaikutukset.

Välkemallinnuksen mukaan välkettä esiintyy eniten voimaloiden pohjoispuolella. Teoreettisessa tilanteessa välkealue laajenee erityisesti pohjoiseen. Mallinnuksen perusteella potentiaalisten tuulivoimapuistojen lähellä ei sijaitse vakituisia tai vapaa-ajan asuntoja, joissa välke olisi todellisessa tilanteessa enemmän kuin 8 h/v tai teoreettisessa tilanteessa enemmän kuin 30 h/v. Jokaisen tuulivoimapuistohankkeen kohdalla on tehtävä tarkempi välkemallinnus kyseisen hankkeen sekä lähistön muiden hankkeiden yhteisvaikutuksista. Näissä mallinuksissa voidaan huomioida mahdollisesti lopullinen valittu tuulivoimalatyypin, napakorkeus sekä roottorin halkaisija, jotka voivat olla eri kuin tehdyssä mallinuksessa oletettu.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut toteaa Hyrynsalmen tuulivoimaohjelman ehdotuksesta seuraavaa:

Nähtävillä oleva tuulivoimaohjelma on laadittu asianmukaisesti ja se on asukkaille ja muille osallisille hyvä sekä monipuolinen tietopaketti tuulivoimaloista ja niiden vaikutuksista yleispiirteisellä tasolla.

Tuulivoimaohjelmassa on selvitetty myös terveydensuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita, joista voi aiheutua mahdollisesti terveyshaittaa.

Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta mahdollinen voimaloiden aiheuttama meluhaitta lähiasukkaille on merkittävin ihmisiin kohdistuva terveysvaikutus. Terveydensuojeluviranomainen näkee positiivisena terveysvaikutusten osalta asutuksen suojavyöhykkeen kasvattamisen kahteen kilometriin, joka vähentää mahdollisia haitallisia vaikutuksia vakituiselle sekä vapaa-ajan asutukselle. Terveydensuojeluviranomainen kuitenkin muistuttaa, että suojavyöhykkeet ovat suuntaa antavia, sillä ratkaisevassa asemassa ovat aina hankekohtaiset selvitykset ja vaikutusten arviointi. Asutuksen

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe

Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

suojaetäisyyksiä on tarkasteltava huolella varsinkin, mikäli asutus on jäämässä usean tuulivoimapuiston väliin.

Terveydensuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että vaikutusten arviointia mallinnusten osalta tarkennetaan jokaisen tuulivoimahankkeen kohdalla, kun tuulivoimaloiden sijainnit, tyypit ja lukumäärät selviävät yksityiskohtaisemmissa suunniteluissa. Lisäksi tulee huomioidavaksi mahdolliset yhteisvaikutukset muiden hankkeiden myötä. Strategisen yleiskaavan vaikutusten osalta arviointia voidaan pitää riittävänä.

Kaavaselostuksessa s.54 on maininta STM:n asetuksesta, jota voisi täsmentää säädösnumerolla (545/2015) ja lisätä informatiivisen yleisesti käytetyn nimen ”asumisterveysasetus”. Asetuksen tarkoituksena on selkeyttää rakennusten terveydellisten olosuhteiden arviointia.

Hyrnsalmen alueelle sijoittuu useita pohjavesialueita. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa mahdolliset vaikutukset pohjavesiin tulee selvittää riittävällä tarkkuudella. Tämä on huomioitava muun muassa Kytölehdon suunnittelussa, sen rajautuessa Iso-Ypykän pohjavesialueeseen. Kytölehdon osalta suositellaan yleiskaavan aluekohtaisiin määräyksiin liittäväksi pohjavesialueen huomiointi.

Muutoin ei terveydensuojeluviranomaisella ole huomautettavaa Hyrnsalmen tuulivoimaohjelman/strategisen tuulivoimayleiskaavan ehdotukseen.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta



Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja



Päivi Parikka
terveystarkastaja

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi